

Polenresa 11-19/5 2012. En resa i storkens tecken

Deltagare: Kjell Andersson Lothar Clausen, Victor Svedberg, Lars-Åke Andersson, Magnus Salmi, Ingbritt Johansson, Ingrid Alm, Jörgen Fagerblom, Ronny Fallberg, Hasse Karlsson, ,Jenny Pley, Thomas Andersson, Gerhard Andersson, Göran Johansson Anita Öckner Ebba Werner

Fredag 11 maj

Start från Halland vid 13.00-tiden. Den Anderssonska bussen satte standarden direkt genom att upptäcka en gammal hane ängshök strax norr om Falkenberg. Efter att alla blivit vederbörligen upphämtade och rätt instuvade vid Eurostop, startade biljakten mot Karlskrona och vår väntande färja. Göran gjorde sitt bästa för att haka på och för att göra det extra lätt för honom, planerade vi in ett stopp i ett köpcentrum utanför Karlskrona. Magnus hade nämligen upptäckt att han glömt sin handkikare i sin bil och trots besök hos konstgödsselförsäljare, optiker och korvkiosker förblev han utan optiska hjälpmedel. Med tanke på att han var den mest skarpögde i vår buss, var det en lättnad för mer äldre och skumögdare skådare. På terminalen delade den alerte reseledaren ut personliga hyttbiljetter till alla deltagarna. Då avanmälningar och påhopp inte matchade vår bokning på Stena Line, nödgades vi både byta kön och namn på både Hasse och Viktor. Trots denna manöver visade det sig att herrarna Margareta och Birgitta snarkade som ett helt kompani. På hamnplan lyckades Lothar nämna "MAN MÅSTE HA DET GRÖNA KORTET", vilket våra bussar saknade och med denna manöver skapade en sömnlös natt för guiden.

Lördag 12 maj

Morgonen randades och infarten till Gdynia producerade några gråtrutar och en sparvhök. Dessa båda arter blev den officiella inledningen till den artjakt som skulle avslutas en vecka senare. Pass- och tullkontrollen som förr krävde skottsäker väst vid passage, hade reducerats till ingenting. Efter 50 meters körning, hade vi med andra ord tjänat in en timma jämfört med tidigare resor. Vårt första stopp blev vid Morąg, där matsäck inhandlades och artlistor jämfördes. Rödglada, vit stork, svart rödstjärt och gulhämpling hade redan noterats. Inget snack om färgblindhet här inte. Vi körde ytterligare en kilometer och posterade oss upp på en höjd, där vi kunde montera upp våra kikare och överblicka Morąg-sjön. Artlistan utökades snabbt då en handfull ägretthägrar snokade omkring i vassarna, brun kärrhök patrullerade över ängsmarkerna, storskrake och storskarv försökte decimera det lokala fiskbeståndet. En handfull andra ankor sågs också besöka sjön; snatter-, gräs- och sked-and. Färden fortsatte österut på väg 16 via Olsztyn- Mragowo-(vitvingade tärnor vid lokal damm) Etk-Grajewo och vår slutstation Goniadz och Hotel Bartek (Bartlowizna). Vattenståndet var lågt i träsket, men detta försökte avhjälpa med att skölja ner vår middag med en tankbil av det lokala ölet Zubr (=visent). Kvällen avrundades med ett besök hos den lokala tornugglan. Den var svårflörtade och vägrade att stanna på platsen, trots att blixarna ven som på den värsta galapremiär.

Söndag 13 maj

Morgonen grydde och vi startade med en "före-frukost-promenad" i Budne, en liten by på västra sidan av Biebrza-floden. Några gnydde om det oetiska att skåda på fastande mage, men trots knorrandet kunde vi njuta

av 100 tals vitvingade tärnor och en handfull skäggiga dito. En härfågel spelade för några få utvalda, medan tre svarta storkar hade den goda smaken att visa sig för hela gruppen. Även ägretthägrarna visade på biologisk mångfald, detta genom att vara drygt ett halvdussin på lokalen. Efter två timmars letande åter till hotellet och det dignande frukostbordet. 16 svultna skådare gjorde det bästa för att decimera beståndet av korvar, äggröra, skinkor, bröd och pastejer. Efter vår "clean-up" på frukostbordet var det dags att besöka den södra bassängen. Vi körde "Czar road" söderut via Dobarz, där resans första spillkråka flög över vägen. Ytterligare kilometer senare uppmärksammades ett märkligt läte av lyssnarbussen i täten. Först efter ett tag kunde vi utesluta allt bevingat och Skephultabornas gummistövlar. Två mårdungar upptäcktes i en sprucken asp och rasslet från kamerorna kunde ibland mäta sig med de högljudda ungarna. I grannskapet höll en mindre flugsnappare till och denna tveksamt spelande individ, blev faktiskt resans enda. Färden fortsatte till utkanten av Bagno Ławki, där ett skrangligt torn bestegs. Varfågel, brunhökar, en fjärran havsörn och på östra sidan om vägen ett moln av träsktärnor (skägg- vitvingade- och svarttärnor). Ebba försmådde de stora vingflaken och koncentrerade sig på den lokala insektsfaunan. När hon fångat ett tillräckligt stort antal och artbestämt dem, placerade hon dem på Gerhards smörgås, varefter de hastigt uppgick i kretsloppet igen.

Vi fortsatte mot Laskowiec, där vi fick närkontakt med årtor och blandade träsktärnor. Vid Góra Strękowa lunchade vi uppe vid krigsmonumentet med en vidunderlig utsikt över de relativt sett torra träsken. Guiden yrade om gångna tiders spelande härfåglar, men dessa fanns inte på platsen. I stället fick vi nöja oss med raphöns, sångsvan, ägretthäger, tranor, lärkfalk, fiskgjuse och en omgång med ormvråkar. När matsäckarna var tomma och magsäckarna välfyllda, drog vi vidare söderut mot Wizna-träskets östra sida. Halvvägs parkerade vi vid en död räv som förpestade vår tillvaro och där Lars-åke satte igång med att leta intressanta småkryp. Medan fotografierna lät sig förnedras genom att ligga och kräla i ett dike, tack vare en skulkande grodjävel, ägnade vi andra oss åt högpotent fågelskådning. Havsörn, ägretthäger, sommargylling, svarta storkar, träsktärnor förmörkade himlen och vi kunde konstatera att alla de stora vingspannen motsvarade solskyddsfaktor 20.

I sydändan av Wizna-bassängen lades ner en hel del tid på en skum lärka, som till slut bestämdes till sånglärka. På den sandiga lokalen testades reaktionssnabbheten och två sandödlor fångades och blev vederbörligen avfotograferade. Jenny agerade ödlebur och fick på köpet resans mest avfotograferade skrev. Reseledaren rodnade av skam och trots påpekande om överflygande steglitsar, törnskator och havsörnar, slutade inte Göran, Gerhard, Magnus och Thomas att närgånget fotografera det lilla djuret förrän alla minneskort ångade av värme i kamerorna.

Vi följde sedan utmed västsidan norrut. Vid Burzyn drog vi in skedand och älgar från plattformen. När vi kom till Brzostowo kom en lokal uppbördsman och krävde in två zloty för att finansiera sitt eftermiddagsintag av öl. Det betalades villigt och i utbyte fick vi in småtärna, rödspov, gluttsnäppa, havsörn, ägretthäger och givetvis mängder av träsktärnor.

Kvällens fladdermusskådning med detektor vid hotellet gav större-, nordisk- och damm-fladdermus. Det högfrekventa läte som först inte kunde bestämmas, visade sig var en lätt smygare från en av Varbergs-borna, som tidigare på kvällen inmundigat den milt laxerande Zurek-soppan i vår matsal.

Måndag 14 maj

Dagens frukostpass ägnades åt Kapice-leden. Vi körde in vid Wolka Piaseczna och via sandiga vägar nådde vi startpunkten. Här bärgade vi mängder av nya arter. Järnsparv, vitryggig hackspett, vassångare, stjärtmes med flera. På tillbakavägen noterade vi ett märkligt läte som med största sannolikhet härrörde från en närbelägen skrikörnshäckning. När vi kom fram till bussarna spelade en härfågel vid den närbelägna gården. På vägen tillbaks på vallvägen uppmärksammade vi också en varfågel utmed vallvägen. En yngre gentleman i resällskap som också avnjutit Zurek-soppan kvällen manade på deltagarna att skynda, varefter han körde in bilen och parkerade densamma inne i receptionen. Med lätt ankliknande gång försvann sedan chauffören in på sitt rum, medan bussen parkerades på avsedd plats.

Måndag är marknadsdag och några av deltagarna vill bese denna märkvärdighet. En tillfällig boklåda lär ha öppnats och Tidvatten såldes till de tacksamma lokala odalmännen. Vi andra som inte ville mista värdefull skådartid, åkte upp mot ortolansparvsmarkerna vid Davidowizna. Två sjungande hannar blev vår belöning. Dagen skulle ägnas åt Mscischy. Vår resa gick via parkkontoret i Osowiec, där Artur (vår fixare) visade upp sig och påbjöd inköp av kartor, hantverk och allmänt krims-krams.

Vi gick och vadade utmed kostigen ut till tornet. En härlig vandring som producerade närgångna träsktärnor (några 1000), vitstjärnig blåhake, brushane, årta, rördrom, vit stork, vassångare, brun kärrhök och som toppen av det hela, en utfärgad hane citronärla. Solen sken och matsäcken smakade ljuvligt ute vid tornet, ända tills Borås-postiljoner langade fram en suspekt kanelwhiskey. Citronärlan har här en av sina västligaste regelbundna förekomster i Polen på denna plats och alla fick god tid att studera denna läckerbit.

Vägen hem gick via Kapice, där vi fick avnjuta en dubbeltrast, pärlhöna och inte minst en jagande större skrikörn. Denne verkade livnära sig på tofsvipeungar . Örnen gick upp några 100 meter upp och störtadök med nedåtriktade klor och utbredda vingar. Vi som hann få in den i tuben, påmindes sommarens förlustelser på Liseberg. Fartvinden gjorde att fjädrarna fladdrade och näsborrarna vidgades på örnen. En riktigt häftig obs. Som vanligt blev utslängda på Restaurang Zbysko och hamnade nere vid vårt vanliga hak. Musiken som spelades härrörde från ett svunnet 30-tal och flera av de äldre resenärerna nynnade glatt med i den svartvita musiken och mindes med glädje sin vilda tonårstid.

Tisdag 15 maj

Morgonskådning i Osowiec-Twierdza. Spångvandringen gav häckande pungmes, blåhake, trastsångare, näktergal och från tornet söder om vägen noterades en avlägsen svarthalsad dopping. Vid bilen paraderade en törnskata för alla som inte hade med sig kamera. Frukosten avnjöts och sedan drog vi österut mot den gigantiska fiskdammen Jezioro Zygmunt Augusta. Sjön var fågeltom förutom dussinet havsörnar i alla åldrar, som var relativt närgångna. Härfågel hördes spela i bakgrunden. Vi fortsatte till nästa fiskdammsystem vid Knyszyn-Zamek. Sångsvanar i mängder och Jenny lyckades även hitta en trolig hybrid mellan knöl- och sångsvan. I en uttorkad del hittade Jörgen en större strandpipare. Lothar och Magnus jagade rätt på en grönläckig padda och en lövgroda. Denna gång förvägrades fotograferna den opassande bakgrunden och med hjälp av lite Attack-lim fick de den illgröna lövgrodan att fastna på en pinne. I bakgrunden sjöng en utfärgad rosenfink sin karaktäristiska sång. Vi fortsatte mot Tykocin, men biätarna var inte på plats vid sitt gamla tillhåll

söder om staden (grusgropen utmed väg 671). Vi drog efter några misslyckade stopp bort mot Laskowiec. Här smakade matsäcken bra och nyfunnen polsk skådarvän tipsade om en vitryggshäckning i närheten av Kopciowe- bron. Kielbasa-korvarna rullades in i bilarna och snart drog vi in i den löftesrika sumpskogen. Första-bussen fick följa med en härfågel som flög parallellt med vägen. Snart var vi framme vid häckningslokalen och det dröjde inte länge förrän vitryggshannen kom som en torped genom den skira grönskan. När alla bussarna pejlat in bohålet och tubkikare och långa telen inriktade påminde hela scenen om en stalinorgel i skjutställning. Under en dryg timmas tid avnjöt vi hackspettarna bestyr. När vi och de fåtaliga myggorna blivit mätta, embarkerades bussarna och vi körde upp mot den nyanlagda spången vid Slupowa Drogo. Vi vandrade rakt ut i vattensångarland och belöningen lät inte vänta på sig. 10-15 vattensångare höll hov och spelade både i sångflykt och sittande i klassisk pose på en starrstrå. Anita utropade resans första kornknarr, omedveten om att Göran nyligen hade opererat sin höftled och glömt att dricka symaskinsolja till frukost. Men med en Halmstadsbos hela envishet, stod hon på sig om sin observation. Av en lycklig slump nödländade en ny knarr i området och satte igång att spela ohämmat. Där hade du tur, Anita!

En kvällsvandring på vallvägen gav resans enda nattskärra.

Onsdag 16 maj

Morgonpasset vid Budne roade med en nyanländ kornknarr (eller var det, Göran)och envetna göktytor och trädlärkor. Efter frukost rörde vi oss mot norr och vårt första stopp var hos ortolansparvarna (för de som besökt marknaden). Ingen av sparvarna var intresserad av att köpa några böcker, så efter ett tag fortsatte vi till Dolistowo Stare. Från träbron hördes en gräshoppsångare, men i övrigt var det ganska tomt. På dåliga och dammiga vägar följde vi Biebrza-floden upp till den lilla radbyn Jaglowo. Här låg de ålderdomliga grå husen utmed en å-tarm. Fågelmängderna var inte bedövande, men vi lyckades ändå hitta ett örnbö, en havsörn en ormråk och resans enda storspov. På vägen upp mot Kopiec fick vi närkontakt med en havsörn som satt i dikeskanten. När hungern började göra sig påmind, stannade vi till vid sjöstranden av Jez. Dzenstwo. Vi hade knappt hunnit duka upp smörgåsbordet framför de två trastsångarna, så började ösregnet. Det planerade stoppet vid Kuligi-bron inställdes och de shoppingbegivna herrarna stannade till vid ett "sklep alkoholowy" i Grajewo. Här fanns det Krupnik honungslikör (eller vem släckte ljuset), den träspritsbaserade dryck som avnjutits varje kväll för de som fått mest X under dagen. Eftermiddagen ägnades åt fri skådning och reseledaren som uppvisade tydliga tecken på sömnbrist, släppte ut alla hönorna i terrängen. Den goda sömnen avbröts var femte minut med SMS om rara fynd strax utanför hotellet, men inte ens en större skrikörn kunde få upp mig ur bingen.

Torsdag 17 maj

Avfärden från Biebrza gick smärtfritt även om regnet gjorde sitt bästa för att tvätta av gårdagens vägdamm från bussarna. Vi körde stora vägen mot Bialystok och i den östra utkanten stannade vi till vid Dojlidy-dammarna. Vädret satte stopp för några större upptäckter, varför vi beslöt köra vidare till Siemianówka-dammen. Tack vare lite rostig uppfattning om tid, så hamnade vi på norrsidan vid Cisowka-nerfarten och gick utmed järnvägsbanken som delar sjön i två delar. I dimmorna österut anades den vitryska gränsen. Förslaget att

privatexportera lite kamerautrustning österut, mottogs inte med något jubel, men det gjorde den citronärla som visade upp sig. Andra arter i det regniga och kalla vädret, var givetvis ägretthägrar, havsörnar, vitvingade tärnor, skäggtärnor, fisktärnor. Inne i skogen noterades en nötväcka, en betydligt knixigare art än de ovan uppräknade. Efter proviantering i Cisowka (Två speceributiker på hundratalet invånare!) stressade vi ner genom skogen till Hotell Gawra i Białowieża. Klockan 16.00 väntade vår inhyrde visentguide. Hans insats bestod i att vi fick åka ytterligare 15 mil utan att se något, förutom deltidspolisen i blåkråksbyn Rogacze och den tomma biätarlokalen mellan Hajnowka och Nowosady (infart mittemot kyrka med blått tak, över järnväg och ner till vänster, avstånd från vägen 200 m). Hemkomst strax efter 21.00 på kvällen.

Fredag 18 maj

Avfärd 04.20 till en av de klassiska lokalerna för gråspett i Teremiski. Denne visade sig tom, men som av en slump bodde vår guide på samma plats och han passade på att åka med oss tillbaks till skogen. Reseledaren avstod från skogsvandringen, varför Jörgen fick överta ratten. Denne körde 2,5 centimeter innan han fick motorstopp. Lothar som fört noggranna protokoll över ordinarie chaufförens tjuvstopp, berättade beredvilligt att Jörgen behövde få ytterligare 28 stopp för att komma ikapp. Med guidens hjälp trollades mellanspett, mindre hackspett, tretåig hackspett och halsbandsflugsnappare fram. Morgonljuset inne i parken var magisk och som vanligt bjöd parken på många upplevelser. Resten av dagen tillbringades i bilen och strax efter 20.00 anlände vi till Rumia och vårt sunkiga hotell.

Lördag 19 maj

Båtresor från Gdynia och avsläpp av passagerare utmed vägen. För min del avslutades skådning 23.00 vid Hästgaberget i Varberg , där en förbiflygande hornuggla fick bilda slutpunkt för en trevlig resa i gott sällskap.

Artlista

Knölsvan	Havstrut	Svarthätta
Sångsvan	Fisktärna	Grönsångare
Grågås	Småtärna	Gransångare
Kanadagås	Svarttärna	Lövsångare
Vitkindad gås	Vitvingad tärna	Brandkronad
Snatterand	Skäggtärna	kungsfågel
Kricka	Tamduva	Grå flugsnappare
Gräsand	Ringduva	Mindre flugsnappare
Årta	Turkduva	Svartvit flugsnappare
Skedand	Turturduva	Halsbandflugsnappar
Brunand	Gök	e
Vigg	Sparvuggla	Stjärtmes
Knipa	Tornuggla	Entita
Storskrake	Nattskärre	Svartmes
Rapphöna	Tornseglare	Blåmes
Fasan	Härfågel	Talgoxe
Smådopping	Göktyta	Nötväcka
Skäggdopping	Större hackspett	Trädkrypare
Svarthalsad dopping	Spillkråka	Pungmes
Storskarv	Vitryggig hackspett	Sommargylling
Rördrom	Mindre hackspett	Törnskata
Ägretthäger	Tretåig hackspett	Varfågel
Gråhäger	Mellanspett	Nötskrika
Svart stork	Trädlärka	Skata
Vit stork	Sånglärka	Kaja
Rödglada	Backsvala	Råka
Havsörn	Ladusvala	Kråka
Brun kärrhök	Hussvala	Korp
Ängshök	Trädpiplärka	Stare
Sparvhök	Ängspiplärka	Gråsparv
Ormvråk	Gulärka	Pilfink
Fiskgjuse	Forsärla	Bofink
Mindre skrikörn	Citronärka	Gulhämpling
Större skrikörn	Sädesärka	Grönfink
Tornfalk	Gärdsmyg	Steglits
Lärfalk	Järnsparv	Hämpling
Vattenrall	Rödhake	Rosenfink
Småfläckig	Näktergal	Tallbit
sumphöna	Blåhake	Stenknäck
Kornknarr	Svart rödstjart	Gulspurv
Rörhöna	Rödstjart	Ortolansparv
Sothöna	Buskskvätta	Sävsparv
Trana	Stenskvätta	
Större strandpipare	Koltrast	
Tofsvipa	Björktrast	
Brushane	Taltrast	
Enkelbeckasin	Dubbeltrast	
Morkulla	Gräshoppssångare	
Rödspov	Flodsångare	
Storspov	Vassångare	
Rödbena	Sävsångare	
Gluttsnäppa	Vattensångare	
Skogssnäppa	Kärrsångare	
Grönben	Rörsångare	
Drillsnäppa	Trastsångare	
Skrattmå	Härmsångare	
Fiskmå	Ärtsångare	
Gråtrut	Törnsångare	
	Trädgårdssångare	